

Zdeněk Matějček

AKTUALITY | 27. 10. 2004

Zemřel Zdeněk Matějček,

dětský psycholog a autor našich knih

V úterý 26. října 2004 ve věku 82 let zemřel Zdeněk

Matějček, nestor české dětské psychologie a popularizátor

vědeckých poznatků. Byl zastánce klasického modelu rodiny,

publikoval mnoho knih a článků o výchově. [Více.](#)

V našem nakladatelství Portál vydal knihy:

[Co děti nejvíc potřebují](#)

[Co, kdy a jak ve výchově dětí](#)

[Náhradní rodinná péče \(rozebráno\)](#)

[O rodině vlastní, nevlastní a náhradní \(rozebráno\)](#)

[Osvojení a pěstounská péče](#)

[Po dobrém nebo po zlém](#)

Profesor Matějček, do poslední chvíle odborně aktivní, nemohl ani odpovědět na otázku v plánovaném internetovém rozhovoru. Jeho poslední kniha přibližuje dětský svět a jeho jedinečnost rodičům.

Matějček vytvořil ucelenou školu dětské psychologie

Trest nevychovává, bylo heslo Zdeňka Matějčka. Mezinárodně uznávaný odborník, který vytvořil školu dětské psychologie a své poznatky předával i široké veřejnosti, zemřel ve věku 82 let.

Vlídny a usměvavý profesor jakoby byl svou povahou a vystupováním předurčen

Uplatnění našel v roce 1951 v pražském Sociodiagnostickém ústavu, tehdy výjimečném pracovišti, jež navazovalo na zkušenosti z první republiky a zabývalo se sociálně a zdravotně postiženými dětmi a rodinami. Ústav přejmenovaný v roce 1953 na Dětskou psychiatrickou ambulanci poté ovlivnil další vědecké směřování budoucího klinického psychologa.

Na půdě dětského psychiatrického pracoviště se Matějček podílel na právě začínajícím výzkumu specifických poruch učení, jako jsou dyslexie a dysgrafie. Ve své vědecké práci se později zaměřil na dlouhodobé výzkumy sledující osudy dětí vychovávaných mimo rodinu a od 70. let minulého století se věnoval výzkumu vývoje dětí v sociálním ohrožení.

Od samého počátku své vědecké dráhy Matějček zdůrazňoval význam rodiny pro zdravý vývoj dětí, a to navzdory tehdejší tendencím upřednostňujícím kolektivní výchovu. Rodina podle něj poskytuje citové zázemí všem členům a připravuje děti pro život v dané společnosti. Přední dětský psycholog byl na druhé straně i zastáncem předškolní dětské výchovy. Jde podle něj o období, kdy se vytváří řada důležitých vlastností. Ty se tvoří jen v dětské společnosti, rodina je neumí suplovat. Profesor Matějček odmítal trest jako výchovný prostředek. Trestat děti například za vysvědčení je podle něj nejen špatné, ale také kontraproduktivní.

Ač vytvořil ucelenou školu dětské psychologie a byl oceňovaným odborníkem mezinárodního rozměru, profesuru získal Matějček až v roce 1995. V té době byl již čtyři roky v důchodu, do něhož odešel po více než 20 letech působení na katedře pediatrie Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů.

Ruce do klína však nesložil ani po odchodu z tohoto vědeckého pracoviště. Rodák z Chlumce nad Cidlinou na Královéhradecku se nadále věnoval pedagogické činnosti, přednášel na Univerzitě Karlově, spolupracoval s pražským Psychiatrickým centrem a Dětským centrem Paprsek. V letech 1990 až 1991 předsedal Československému výboru Dětského fondu OSN (UNICEF). Profesor Matějček propagoval výsledky výzkumu dětské psychologie v tisku a televizi. Podílel se například na vzniku publicistických pořadů a filmů o výchově dětí a problémech rodiny. Je autorem řady vědeckých prací z oboru obecné i klinické praxe. Ze svých honorářů založil cenu pro odměňování zdařilých

vesničky. Jeho publikace byly přeloženy do deseti jazyků. Spolupracoval se Světovou zdravotnickou organizací.

V roce 1996 jej za vynikající výsledky v oblasti lékařské vědy prezident Václav Havel vyznamenal Medailí Za zásluhy. Před pěti lety mu svou výroční cenu udělila Nadace Pangea hlásící se k odkazu Jana Amose Komenského. Od Nadace Naše dítě získal v roce 2000 Cenu dětského bezpečí udělovanou odborníkům, kteří nejvíce přispěli k ochraně dětí v republice.

(Foto a text zdroj LN)

Portál byl založen v roce 1990 s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibyly knihy pro rodiče i děti jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction.

Přidejte se do newsletteru

e-mailová adresa

PŘIHLÁSIT